

Abstrakt

Zneužití práva v evropském a komparativním kontextu

Cílem této práce je popsat a zhodnotit princip zákazu zneužití práva v českém právu, a jeho projevy postavit do kontextu s jinými právními řády a kulturami.

Prováděné srovnání je dvojí: srovnání původu (vzniku, zakotvení v kontextu podstaty dané právní kultury), a dále srovnání konkrétních projevů, resp. důsledků působení principu zákazu zneužití práva v daném právním řádu. Tam, kde to je možné, jsou projevy doktríny rozděleny dle právních odvětví alespoň na soukromé a veřejné právo. V českém právu je toto rozdělení podrobnější, Evropské právo naopak v práci vůbec takto formálně rozděleno není.

V úvodu práce je poskytnut obecný teoretický základ, věnující se působení právních principů v právním řádu a jejich postavení vedle dalších elementů právního řádu jako jsou na jedné straně právněpolitické cíle a hodnoty a na druhé straně právní normy. Je popsáno působení právních principů při tvorbě i aplikaci práva obecně.

Srovnání projevů je vedeno stěžejní myšlenkou práce, kterou je „zneužití práva musíme vidět, abychom jej poznali“. Proto je kladen důraz jak na analýzu legislativy, důvodových zpráv a komentářů, tak na popis a analýzu soudní rozhodovací činnosti. V závěru práce jsou na základě popsaných projevů doktríny zákazu zneužití práva popsány konkrétní teoretickoprávní charakteristiky principu zákazu zneužití práva. Ačkoliv je autorka vedena snahou poskytnout co nejvíce odpovědi na otázky, které se ke zneužití práva vztahují, je výsledkem konstatování obtížné uchopitelnosti zneužití práva. Je zde také zdůrazněn rozdíl mezi soukromým a veřejným právem a z něho vycházející rozdíl mezi projevy principu zákazu zneužití práva v těchto odvětvích a také odpovězeno na otázku, proč se princip zákazu zneužití práva projevoval nejprve v soukromém, a poté až ve veřejném právu.

Výsledkem práce je pak – v návaznosti na její klíčovou myšlenku – konstatování, že zneužití práva je koncept fluidní, navázaný vždy na účel konkrétního právního odvětví, a že jeho obsah se mění dle právněteoretické ideje účelu daného práva. Jedná se tedy o jakýsi „princip principů“, jelikož jeho obsah je navázan na právní principy, které v daném odvětví působí. Proto lze tento princip ve psaném právu charakterizovat jen velmi obecně. Konkrétní charakteristiky vždy budou vyplývat z judikatury.